

LA CAPITANIA GENERAL DE CATALUNYA I L'ORDRE CONSTITUCIONAL CATALÀ

Eduard Escartín Sánchez
Universitat de Barcelona

Origen i jurisdicció

Els diversos estudiosos situen l'existència d'una Capitania General per a tot el Principat a l'Edat Moderna i pels voltants del 1500. Aquesta data està fixada per deducció, en estendre's la Capitania General del Rosselló, recentment reincorporat a Catalunya, a tot el Principat. Víctor Ferro, seguint Andreu Bosch, troba un precedent, del 1344, al Rosselló, amb el nomenament d'un "Capitanus Generalis" per als aleshores també recentment reincorporats Comtats de Rosselló i Cerdanya¹. Lalinde establí el moment d'incorporació del càrrec de Capità General al de Virrei o Lloctinent General, fixant la data del 1512, essent-ho l'infant Joan d'Aragó. Amb això, els dubtes de Reglà, seguint alguns juristes del segle XVII, quedaren esvanits². Les Corts de Montsó al 1534 ja definiren la jurisdicció del Capità General a Catalunya³ i el mateix assenyalava la carta de Felip II, de 8 de març del 1573, tramesa pel plenari del Consell d'Aragó⁴ i dirigida a la Reial Audiència. Per tant, ha quedat ja descartada la tesi que la unió de la Capitania General a la Lloctinència es féu a les darreries del segle XVI o a inicis del XVII. També ha quedat palès el fet que la provisió en una mateixa persona dels dos màxims càrrecs –civil i militar del Principat– no fou per evitar contenciosos entre les dues autoritats, com diu cap al 1700 l'anònim autor de *Noticias del gobierno del Principado de Cataluña*, reproduït per Dánvila⁵: "A esta dignidad de Virrey se le ha unido la de Capitán General que por mucho tiempo se gobernó por persona separada. Y habiéndose reconocido grandes inconvenientes de la separación de estas dos ocupaciones en su ejercicio, manejo, por las frecuentes contenciones que entre si tenían, pareció preciso unir las en una"; sinó perquè una jurisdicció ajudés a l'altre, com deia ja al 1542 el Consell de Cent i remarca Lalinde⁶. Tot i que aquesta mútua ajuda tenia com a finalitat el que agudament ha remarcat Elliott⁷, en una consulta del Consell d'Aragó de 25 de juny

1. V. Ferro: *El dret públic català. Les institucions de Catalunya fins al Decret de Nova Planta*. Vic (1987). Pl.68 i ss.

2. Lalinde, J.: *La institución virreinal en Cataluña*. Barcelona (1964). Pl.103 i ss. Carrera Pujal, J.: *Historia política y económica de Cataluña del siglo XVI al XVIII*. Barcelona (1946). Vol.I. Pl.11.

3. Biblioteca de Catalunya (BC). Fullets Bonsoms. 301. Pl. 15.

4. Ídem. Pl.19.

5. Dánvila, M.: *El poder civil en España*. Madrid (1886). Vol. VI. Pl. 491-496.

6. Lalinde: Op. Cit. Pl. 110.

7. Elliott, J.H.: *La revolta catalana*. Barcelona (1966). Pl.77.

del 1625: “porque lo que en observancia de las Constituciones no puede conseguirse como Capitán General, se hace como Virrey, dandose la mano en un oficio al otro”. Amb això, es veu la importància que aquesta magistratura té per l'enfortiment de l'autoritat reial, davant dels obstacles que poguessin representar les constitucions i institucions del Principat. Aquesta qüestió enllaça amb el final del règim foral català representat pel Decret de Nova Planta, el qual, precisament potencià la figura del Capità General –o sigui la magistratura militar– per sobre de la del Governador –que també va annexa a l'anterior i que va quedar en un segon pla–, i una Audiència convertida en pretoriana, o sigui presidida per un militar. Com diu Belenguier, en el segle XVI i especialment en el XVII, en el període que deiem neoforal, es posa en marxa el procés que, guardant les degudes distàncies, culminarà en l'absolutisme del Capità General set-centista⁸.

La Capitania General es configura, seguint Lalinde⁹ jurídicament com a magistratura reial, perquè les qüestions de la guerra pertanyen al rei, mentre que les Constitucions del país solament marquen l'aportació d'aquest a l'esforç militar. La Capitania General té:

a) Caràcter territorial, o sigui un districte de comandament fix. En efecte, els nous tipus de guerra requereixen línies de defensa a les zones frontereres, assistides per un servei militar permanent, que exigeix la movilització dels territoris situats darrera les fronteres.

b) Caràcter permanent, o sigui que aquesta autoritat existeix tant en temps de pau o de guerra. Això implica que ha de conviure amb altres jurisdiccions, perquè els seus “súbdits” o sotmesos del seu fur viuen en aquest territori.

Aquesta estabilitat de la Capitania General procurarà crear la seva pròpia burocràcia, produint contenciosos amb altres jurisdiccions. Les relacions entre el Virrei i el Capità General són fruit de la unió personal o provisió d'ambdós càrrecs en una mateixa persona. Els nomenaments vénen per separat. I en cap d'ells s'al·ludeix l'altre. Els seus tribunals i òrgans de poder estan separats i les seves funcions estan ben diferenciades. Cal remarcar que per a Catalunya, segons Sebastià de Cortiada, com a gràcia particular, la provisió del càrrec de Capità General la fa el Consell d'Aragó, no pas el Consell de Guerra¹⁰.

Els juristes institucionalistes de l'època ja es plantejaven si la Capitania General i la Lloctinència estaven en un pla d'igualtat o bé si la primera estava subordinada a la segona, perquè aquesta representava la persona del Virrei com “alter nos”, i així ho cregué la major part de la doctrina jurídica. Però no hem d'oblidar que, en residir les dues mateixes funcions en la mateixa persona, aquests personatges, així com el propi rei, no tenien gaire interès en aclarir aquest punt, per no caure en les limitacions normatives de les institucions del Principat.

La Capitania General exerceix la seva competència enmig de les altres institucions i, per això, utilitza el Tribunal de la Capitania General, oficialment titulat “Tribunal Reial de la Capitania General del Principat de Catalunya i Comtats del Roselló i Cerdanya”. Aquest tribunal té la seu en el Reial Palau i estava integrat per quatre o cinc assessors, segons V. Ferro¹¹, o, segons les meves recerques, un fiscal i tres assessors –tots doctors en dret–, com es veu en una sentència del 1680¹². També comprenia notaris i un escrivà major. Comptava igualment amb un tressorer i un estimador de les preses i confiscacions. El Capità General disposava d'una xarxa de comissaris pels afers de guerra en tot el territori. Les Corts del 1599 contemplaren una victòria de la Capitania General en obtenir que les apel·lacions en segona instància contra les seves sentències no es farien a l'Audiència, sinó davant d'un

8. Belenguier, E.: “En torno a algunos de los greuges catalanes de 1701-02. ¿Un paso más hacia la revisión del neoforalismo?” en *Homenatge al Dr. Sebastián García Martínez*. Vol. II. Pl.266. Universitat de València (1988).

9. Lalinde. Op.Cit. Pl.111 i ss.

10. Ídem. Pl. 118.

11. Ferro: Op. cit. Pl. 71.

12. *Real Sentencia Absolutoria resultante de la consulta de 5 de julio de 1680*. Fullets Bonsoms, 2638.

Tribunal d'Assessors de la Capitania General format per jutges de l'Audiència en actiu o jubilats o de doctors en dret, els quals en un nombre de dos o tres i escollits pel Virrei i Capità General, determinarien l'apel·lació¹³.

Val a dir que el Consell d'Aragó avalava la superioritat de l'Audiència com a suprema jurisdicció, mentre que el Consell de Guerra prestava suport a la igualtat de les dues jurisdiccions, la de Guerra i la Civil. Cal remarcar que la potestat judicial en matèria de guerra residia en el Capità General, el qual pronunciava les sentències en virtut de consultes que podia acceptar o dissentir.

Una sentència, de juliol del 1680, absolvent el receptor de la Capitania General de l'acusació de malversació de fons, ens il·lustra sobre el procediment. Un cop redactada la consulta pels assessors de l'apel·lació, S.E. posa el decret el 5 de juliol, conformant-la i transformant-la en sentència, amb el manament de la seva publicació. El 8 de juliol del 1680, aquesta sentència es farà pública, en llatí, per l'escrivà de la causa, en el mateix palau del Virrei, i amb la presència de testimonis¹⁴; veiem, doncs, que el Virrei té més autoritat com a Capità General —car actua amb assessors— que no pas com a Virrei pròpiament, puix que ha de compartir la potestat judicial amb la Reial Audiència¹⁵. Cal afegir que des del 1599 no té vot en les deliberacions de la Reial Audiència.

La Capitania General i l'ordre constitucional

El tema de la guerra i les institucions militars al Principat és una qüestió pendent en l'Edat Moderna fins al segle XVIII. Per motius militars esclatà la revolta del 1640 i, com diu Lalinde, el 90% de la impopularitat del Virrei provenia de les seves atribucions com a cap militar. Assenyala el mateix autor que la "institució militar nunca entró de lleno en la órbita constitucional. Es sumamente significativo que todo un título de la Recopilación de Felipe V de 1704 recoge capítulos de Cortes relativos a alcaldes, capitans i gents de guerra, en los que solamente se habla de abusos, y no hay la menor línea institucional"¹⁶. La raó d'aquest recel resideix en el fet que la Capitania General tenia un caràcter exclusivament reial, perquè es considerava aliena al Principat l'organització de la guerra, amb l'excepció de l'aportació regulada per preceptes medievals. Per tant, es tractava el tema de la guerra d'una manera defensiva i solament es contemplava el respecte a les llibertats i els privilegis del Principat per part del nou magistrat¹⁷. Ferro també remarca que els conflictes entre la jurisdicció civil i la militar foren una constant en la vida institucional de la Catalunya integrada en la monarquia hispànica¹⁸.

La polèmica de 1675

Durant la guerra d'Holanda i Espanya amb França i essent Virrei de Catalunya el Duc de San Germán (1673-1675) esclatà un conflicte, particularment agut, entre la Capitania General i la Generalitat de Catalunya, encara que els conflictes ja varen començar amb

13. El Duc de Bournonville nomena, per a l'apel·lació de la causa citada a la nota 12, un fiscal jubilat i el noble doctor Josep de Balaguer, magistrat de la tercera sala de l'Audiència de Catalunya. Vid. nota 12.

14. Vid. nota 12.

15. Des de 1599 no té vot a la Reial Audiència, disposant d'ell únicament en cas de paritat de vots. L'Audiència es considera molt deslligada del Virrei i no vota les causes a Palau com ho fa el Tribunal de la Capitania General.

16. Lalinde. Op.cit. Pl. 112.

17. Ibidem.

18. Ferro. Op. cit. Pl. 69.

l'anterior Virrei, Duc de Sessa. La situació militar a la frontera de Catalunya, un cop perdut el Rosselló, era la principal preocupació dels Virreis, que concentraren llur actuació en la Capitania General.

Les contrafaccions presentades pel síndic de la Generalitat estan recopilades i defensades en un conegut fulletó titulat *Justificación jurídica de las contrafaccciones que insta la Generalidad del Principado de Catalunya contra el tribunal de la Capitania General el 9 de mayo de 1675*¹⁹. Aquest document, significativament escrit en castellà, ha estat utilitzat per Lalinde, Ferro i Belenguer, qui el 1988 va estudiar-ne la repercussió a les Corts de 1701-1702²⁰.

Els assessors de la Generalitat, els fiscals i tres consultors marquen la diferència entre el Lloctinent General i el Capità General; l'un és la llum del sol, que és la pau, i l'altre és com la lluna, que surt a la nit, és a dir quan hi ha guerra²¹. Els punts sobre els quals fonamenten les contrafaccions són:

a) el Capità General no té jurisdicció sobre els provincials, sinó sobre els estipendiaris o soldats.

b) fins i tot en els estipendiaris del Rei en els afers militars que afectin civils —com són: transports, allotjaments, queviures, tala d'arbres per a la fabricació de galeres, espionatge, judicis a desertors del país o als que afavoreixen la desertió— estaran sotmesos a la jurisdicció ordinària o del Virrei, que vol dir la de la Reial Audiència.

Sobre aquests principis jurisdiccionals se sustenten les contrafaccions dirigides als pregons del Duc de Sessa, de 29 de maig del 1670, pertocant la prohibició del comerç amb l'enemic francès, fets com a Capità General i no com a Virrei. Segons els diputats, corresponia a aquest darrer expressar les prohibicions, en tractar-se de política general. A més, com que les sancions de contraban són privatives del fisc, tampoc poden correspondre a guerra. També s'impugna el 10% de sanció del valor de les mercaderies de contraban, perquè és considerat vertigal o nova imposició el que infringeix les Constitucions VI i IX, títol "De vectigals", que solament atorga aquest poder a les Corts.

L'argumentació en defensa d'aquestes contrafaccions palesa una decidida defensa de la llibertat de comerç, així com el propòsit d'evitar la creació d'una xarxa d'oficials de la Capitania General per a la repressió del contraban, i que tindria preferència sobre els oficials de la Generalitat.

La resposta a tota aquesta argumentació va trobar la seva més contundent expressió en un document que no han citat ni Lalinde ni Víctor Ferro, titulat *Escrituras, reales órdenes y formales doctrinas a favor de la jurisdicción del Real Tribunal de la Capitania General de su Majestad del Principado de Cataluña y Condados de Rosellón y Cerdeña, para facilitar la expedición de la Real Pragmática*²².

Aquest document situa bé el problema en les diverses peces que el componen, i a més, exposa el rerefons polític de les al·legacions jurídiques i la proposta política per sortir del "impasse". A la carta del Virrei Duc de San Germán a la Reina Governadora, de 27 d'abril del 1675²³, el Virrei es queixa del procediment de la Generalitat en dur ràpidament a terme les contrafaccions, fent-ho "en un dia feriado" com un divendres sant, sense tenir l'observància d'enviar el síndic al Virrei per dir-li que "la respuesta no es de su satisfacción". Diu que cal reparar les jurisdiccions, però assenyalava que hi ha interessos particulars que han mogut la Diputació, i aquests procedeixen d'una persona que no ha obtingut una

19. BC. Fullets Bonsoms. 9983.

20. Belenguer, E. Op. cit. Pl. 253-268.

21. *Justificación...* Pl. 4 et ss. Els punts següents són extractats del mateix document.

22. BC. Fullets Bonsoms. 301.

23. Ídem. Els documents que citem posteriorment estan en ordre cronològic i figuren a l'imprès sense paginar.

recompensa del Rei; per això es susciten coses d'anteriors Virreis, "olvidándose de Dios, de Su Majestad y de la razón".

El Virrei comença la seva exposició dient que els Reis han fundat les Capitànies Generals "para mayor expedición y secreto para alguna materias con mayor brevedad de lo que se platica en las Audiencias, formando pleitos muy dilatados en todo". A tot això, la Diputació s'hi ha oposat, impulsada pels ministres de l'Audiència, els quals volen que tot estigui sota la seva jurisdicció i, per això, el seu enemic és el Capità General. En efecte, si la Diputació planteja contrafacció, l'Audiència es transforma en jutge i part del litigi entre el Capità General i el Lloctinent. D'aquesta manera tindran coneixement de tots els afers militars, de contraban, extracció de cavalls i armes, fàbrica i fusta de vaixells, fortaleses i represàlies, etc. La contrafacció crea greus problemes, en suspendre les causes del Tribunal de la Capitania respecte del contraban i no permet castigar als infractors. El Capità General al·lega, també, que, a tots els Regnes, la jurisdicció militar es privativa de les Audiències i Cancelleries, per evitar conflictes de competències.

La carta del Capità General acaba demanant una Reial Pragmàtica que defineixi la jurisdicció seva: "diponiendo y mandando a lo menos hasta las primeras Cortes que el Capitán General y Tribunal de la Capitanía General puedan conocer en lo civil y militar, de las personas así militares como provinciales que contravinieren o delinquieren en materia de contrabando o guerra, galeras, castillos, fortificaciones, represalias de enemigos, saca de municiones, caballos, armas, oro, plata, moneda y demás auxilios, pertrechos de guerra, comercio y tráfico con los enemigos y los dependientes y emergentes de guerra, teniendo en cuenta la situación fronteriza". De tot això no es podria apel·lar a l'Audiència. Per evitar els contenciosos infinits que significarien l'apel·lació a l'Audiència, proposa que s'actui com amb la Reial Pragmàtica d'11 de juliol del 1630, que separava la jurisdicció de la Batllia General, de la Reial Audiència, creant de fet una jurisdicció fiscal que va fer cessar les discòrdies. Amb la Reial Pragmàtica, la Diputació no podria firmar cada dia dubtes de contrafacció de si toca jutjar aquestes causes el Capità General o el Lloctinent, que aquest és el fons de les pretensions.

En aquesta carta, el Virrei remarca que és regalia dels reis distribuir o separar, per la utilitat pública, la seva jurisdicció, i evitar conflictes.

El 10 de maig del 1675, en una carta datada a Aranjuez²⁴, la Reina Governadora contesta la petició del Virrei. Tot i recollint les raons expressades pel Duc de San Germán, no es decideix per l'expedició de la Pragmàtica: "ha parecido decir que es materia tan grave y de tantos cabos, que necesita de más tiempo para tomar resolución conveniente, en que se queda mirando, y se os avisará". Tanmateix, el 30 de juny del 1675 arribava una ordre reial mitjançant el Consell de Guerra²⁵. Aquesta ordre començava recordant la prohibició del comerç amb França promulgada l'octubre del 1673 i, aprofitant un dubte del Virrei de València respecte a si aquestes ordres li havien arribat per la via de guerra i no pel Consell d'Aragó, el primer estableix el procediment a seguir en aquests "afers"²⁶.

En efecte, no es podia acceptar la Pragmàtica de prohibició de comerç publicada a Castella, perquè aquesta no pot obligar la Corona d'Aragó, però sí les del Consell de Guerra, que té les seves atribucions en contraban, preses, embargaments, denúncies de béns enemics, permisos per introduir mercaderies, naufragis... i "se ha practicado así desde la unión de ambos reinos y especialmente de 120 años a esta parte". Es recalca, en la Reial Ordre, que les ordres de prohibició o regulació del comerç en temps de guerra són comunicades als Estats de la Corona d'Aragó com despatxos i bans militars, expeditos pel Consell

24. Ídem.

25. Ídem.

26. Ídem.

de Guerra, “firmado de mi mano –la del Rei– y refrendado por el Secretario de Estado de Guerra, considerando que la jurisdicción y facultad militar ordinaria que el Consejo de Guerra tiene y ejerce en todos los Reynos de esta Monarchia en todas las materias militares indistinta, onmimoda y universalmente, no es por razón de territorio, porque todos los de los Reinos tienen Consejos provinciales supremos, a quienes están encargados con separación, ni tan poco tienen mezcla, conexión ni dependencia alguna con los fueros, privilegios, costumbres, etc., de cada Reino, y que la observancia de todos los que están concedidos a los de la Corona de Aragón, debe correr por el Consejo de Aragón, no tiene dependencia alguna con el manejo de Guerra y las disposiciones y dependencias que se ejecutan por el Consejo de Guerra desde la feliz unión de las dos Coronas”. Es recorda que les matèries de jurisdicció sobre soldats, ja en delictes comuns com castrenses, i les qüestions connexes amb la població civil, allotjaments, tributs extraordinaris, transports, matèria d'importància estratègica, desercions, contraban... cauen en l'òrbita dels Capitans Generals, i així ho ordena el Consell.

La resposta de la Cort al Virrei té l'ambigüitat de no resoldre el tema amb la promulgació d'una Pragmàtica, que evitaria l'escull de la no convocatòria de Corts. Un cop més, el Consell d'Aragó i el Govern de la Regent ajornen el problema de fons. Però, en canvi, insisteixen en el gran agent unificador de les monarquies contra els particularismes “provincials”, el predomini dels interessos militars sobre tots els altres, com es demostra en el cas de les qüestions comercials. En aquest debat es concreta perfectament la pugna entre l'administració per territoris –províncies respectuoses de les particularitats– i la que es basa en matèries –guerra– i que vol ésser uniforme per a tots els Estats i Regnes de la monarquia. Aquests dos principis, coexistents en el Govern dels Àustries, entren, en el cas que expossem, en manifest conflicte.

El Tractat de Lluís de Peguera

En l'esmentat recull apareix un llarg extracte d'un tractat per Lluís de Peguera²⁷ –gran coneixedor del dret públic català–, del qual es desprèn que fou assessor de la Capitania General. Val a dir que aquest tractat és desconegut pels principals recopiladors de la literatura de l'època²⁸.

Per a reforçar els arguments dels defensors del Capità General contra les al·legacions de la Generalitat es fa la “Còpia de algunos capítulos muy al intento” del mencionat tractat.

Els principals punts doctrinals, de l'obra de Peguera, que són al·ludits per reforçar les prerrogatives són:

a) el rei pot tenir Capità General a Catalunya en temps de guerra o que n'hi hagi sospita, el que sempre succeeix per ésser el Principat terra de frontera de regne estrany.

b) per testimoni del propi Peguera com assessor que fou de la Capitania General de Catalunya, els delictes comuns o militars comesos per soldats, sempre han estat sotmesos a la jurisdicció militar, i si hi intervenien altres jutges dependents de la jurisdicció comuna,

27. Lluís de Peguera (Manresa, 1540; el Bruc, 1610). Jurisconsult, doctor en Lleis, Oïdor de la Reial Audiència. En el camp del dret públic és conegut per la seva *Pràctica, forma i estil de celebrar Corts en Catalunya* (1632). Vid. Gran Enciclopèdia Catalana. Vol. XI. Pl. 405. Barcelona (1978).

28. L'obra esmentada es *Tratado de la jurisdicción del Capitán General de Catalunya que el noble Oydor, don Luys de Peguera, escribió en el año 1584*. Aquest tractat, que veiem citat en castellà, potser no passà de l'estadi de manuscrit; tanmateix, no el veig citat ni a Felix Torres Amat, en les seves *Memorias para ayudar a formar un diccionario crítico de los escritores catalanes y dar alguna idea de la antigua y moderna literatura de Cataluña* (1836), ni a Guillem de Brocà, *Historia del Derecho de Cataluña* (Barcelona, 1918), ni a Víctor Ferró.

ho traspassaven a la jurisdicció militar, essent executades les penes militars a les Drassanes de Barcelona.

c) el Capità General té jurisdicció sobre els provincials en fets i negocis pertocant la guerra i dependent d'ella. Entre aquestes matèries, podem destacar: vigilància de costes, ports i camins en temps de guerra, tràfec comercial en potències enemigues, espionatge, desertors, construcció i destrucció de torres i castells, atorgament de llicències per a traguers i carreters, presa de cavalls i altres animals per al transport militar. En el punt dels transports, pren fonament en una carta de Felip II de 8 de març del 1573, refrendada pel Consell d'Aragó. També podien obligar els flequers a preparar i fornir el pa per a la milícia, i constrènyer a la població civil a obres de defensa.

d) el privilegi de la ciutat de Barcelona, inserit en el *Recognoverunt proceres*, pel qual els seus ciutadans en afers criminals són jutjats per Ciutadans i Prohoms del municipi, queda en suspens en els delictes de militars o en coses pertocant la guerra o dependents d'ella. Per tant, es trenca la jurisdicció ordinària i es procedeix per via privilegiada i amb ordre militar, gairabé com a regalia de Príncep.

La raó és que el privilegi del *Recognoverunt* ho és en la jurisdicció ordinària, però aquí el Príncep actua en virtut de regalia; i la regalia de la guerra és comunicable i la té el Príncep en aquest Regne comunicada al seu Capità General.

e) la jurisdicció que tenen els Capitans Generals i els seus jutges referent a delictes militars, de contraban i tot el referit a guerra, es privativa. Aquesta afirmació, Peguera la reforça amb gran nombre de cites de tractadistes.

El Rei té potestat per fer Pragmàtiques a Catalunya i concedir jurisdiccions en privativa, o sigui en exclusiva, i recorda, un cop més, que així ho va fer el 1630 a favor de la Batllia General. També recorda a l'oïdor Xammar que al Principat hi ha molt magistrats que tenen i exerceixen la jurisdicció amb la clàusula "privative", com el "Fiel de Barcelona", l'administrador de places, el Mestre Racional, els alcaids de la Seca i els Còsols de Llotja.

Per últim, recorda com, en un contenciós amb la Inquisició, Miquel de Cortiada estableix que el Rei pot segregar o separar qualsevol matèria de la seva jurisdicció ordinària ("etiam senatus"), tot i que afecti l'Audiència o el seu màxim òrgan judicial, el Consell²⁹.

Conclusió

En aquest erudit diàleg de sords resta clar que les situacions "de facto", per motiu de la guerra, van prevaler. La prova és que a les Corts de 1701-2 va arribar el substancial del Memorial de 1675, i, l'any 1706, a les Corts de l'Arxiduc, es suprimeix el Tribunal de la Capitania General. En l'argumentació de les contrafacions es veu un raonament que consisteix en apel·lar al Virrei –com "alter nos" del Rei– perquè limiti el Capità General; però, com ha dit Lalinde, ja el moviment de Virreinalització o de provincialització estava molt desenvolupat, d'aquí que fos una mica ingenu apel·lar al Virrei contra el Capità General. Com hem vist, els Virreis es sentien molt més lliures com a Capitans Generals.

La manca de desenvolupament de la legislació del país per solucionar el tema de guerra i contraban no té ni la sortida legal de la Pragmàtica ni la de les Corts. Queda clar que era difícil continuar en una regió fronterera amb el predomini de la jurisdicció ordinària sobre la militar, especialment en temps de guerra.

Crec, també, que és important destacar l'opinió de Peguera en favor de la potestat suprema règia, que permet crear una jurisdicció exempta militar.

29. Fullets Bonsoms. 301. *Tractado de la jurisdicción*.